

Nasıl Bir Gençlik?

Okt. Ayşe Başçetinçelik

Her yıl değişik yörelerimizden üniversiteyi yeni kazanmış 400 kadar öğrenciyle tanışıyorum. Hepsi hayatlarının bu yeni dönemine büyük umutlarla başlıyorlar. İlk geldiklerinde, onları, üniversiteyi kazanma başarısını elde etmiş son derece özgüvenli, mutlu ve heyecanlı görüyorum. Elbette ben de yeni bir öğrenci topluluğuyla tanışmanın heyecanını yaşıyorum. Tanışmamızdan sonra, ilk dersimizde en son neler okuduklarını, Türk edebiyatından hangi yazar ve şairlerin eserlerini bildiklerini öğrenmek istiyorum. Verilen yanıtlar hemen hemen aynı; üniversiteye hazırlandığımız için okuyamadık. Okuma alışkanlığı edinememiş kişilerin bahane sözleri bunlar. Aldığım bu ve buna benzer yanıtlar ne yazık ki beni hem çok üzüyor hem de düşündürüyor.

Gençlerimiz, düşüncelerini ifade etmekte sıkıntı duyuyorlar, herhangi bir konuda soru sorma cesaretleri gelişmemiş. Onlar için önemli olan hocaların söylediklerini ezberleme ve ezberledikleriyle de sınavlarda başarılı olabilmek. Pek çoğu gazeteyi internette okuduğunu söylüyor. Para vererek gazete ya da dergi alan yok denecek kadar az. Dünyaya bakışları izledikleri televizyon programları ya da kulaktan duyma bilgilerle sınırlı. İzledikleri televizyon programları da ana babalarının izledikleri programlar. Bunlar da ya alelacele hazırlanmış diziler ya da evden kaçan kızları konu edinen ya da karısını veya kocasını aldatan insanlardan oluşan kadın programları ya da erkeklerin egemen olduğu, gündemin çoğu kez önüne geçen futbol programları. Müzik olarak dinledikleri ise tamamen ticari kaygı ile kurulmuş kimi müzik kanallarının onlar için uygun buldukları müzikler. Sinemaya ya da tiyatroya gitme gibi bir alışkanlıkları ise oluşmamış.

Bu gençler üniversiteye gelinceye kadar nasıl bir eğitim alıyorlar. Bu gençleri bu duruma getirmeyi nasıl başarıyoruz. Çünkü insan, doğduğu andan itibaren öğrenme dürtüsü içindedir. Konuşmaya başladığı andan başlayarak hep soru sorar, merak ettiklerini öğrenmek ister. (Unutmayınız ki buluşlar da meraklar sonucudur.) Nasıl eğitiliyorlar ki bu kadar meraktan, ilgiden ve öğrenmekten yoksun bir hale gelebiliyorlar. 7 yaşından beri eğitim süreci içerisinde olmalarına karşın nasıl böyle bir gençlik yetiştirmeyi başardık. Kimi zaman, yoksa bunlar örgün eğitimde öğretmen desteğiyle değil de

evde oturarak ezberledikleri bilgilerle mi liseyi tamamladılar diye düşünmeden edemiyorum. Çünkü örgün öğretimden geçmiş, Cumhuriyetimizin temel ilke ve devrimleriyle yetişmiş gençler, böyle olmamalıdır. Ancak, gelen gençlerin çoğunluğuna baktığımızda bilgilerinin ders kitaplarıyla sınırlı olduğunu, bu bilgilerin de ezberden ibaret olduğunu görüyoruz.

Özellikle ders kitaplarında bulunmayan 2. Dünya savaşından sonra şekillenen dünyada, süper iki gücün soğuk savaşı, ardından Doğu Bloku'nun çöküşüyle başlayan ulus devletlerin bölünüp parçalanışı gibi, günümüze kadar gelen süreçte dünyada ve ülkemizde yaşanan ve uygulanan politikalar konusunda bilgisiz ve duyarsızlar. Ezbere dayalı eğitimden gelmişler, kendilerine dayatılan bu bilgilere boyun eğmişler. Okul dışı edindikleri bilgileri de bedava dağıtılan gazete ve dergilerden edinmişler ve böylece çoğunun beyni birtakım dogmalarla donatılmış.

Bu duruma nasıl geldi gençlerimiz? 1946'dan sonra çok partili hayata geçişle birlikte başladı her şey... Önce Köy Enstitüleri rahatsız etmeye başladı kimilerini... Ardından, siyasetçilerin o günden başlayarak bu günlere kadar gelen sürede daima dini siyasete alet etmeleri... Başlangıçta, halka dini bilgileri doğru olarak verecek imamlar yetiştirmek amacıyla kurulan İmam Hatip Liselerinin, daha sonra gelen iktidarlarca oy hesabı yapılarak sayılarının artırılması... Bu okulları bitiren pek çok gencin öğretilmiş bir hırsla imamlık dışında diğer meslekleri de -adeta ele geçirme- edinme çabasında olması, imam olamayacakları halde geleceğin anneleri, kız öğrencilerin de bu okullara kabul edilmeleri... Tarikat ve cemaat okullarının ülkede yaygınlaşmaları... Kaliteden ve çağdaş bilgidan yoksun eğitimcilerin günü kurtarma düşüncesi içinde olmaları... Diğer taraftan bir şeyler yapma, çağdaş gençler yetiştirme çabasındaki eğitim emekçilerinin, oluşan bu durum karşısındaki bezginlikleri ya da ellerinin kollarının bağlanması ile bugünlere geldik. Ne yazık ki bu gün ülkemiz gençlerinin çoğu, kendilerinden önceki kuşaklarda yaşamış gençlikten çok daha geri durumda.

Son dönemlerde basında çıkan haberlerden öğrendiğimize göre, özellikle sosyal derslerin (Tarih, Coğrafya, Türkçe vb.) kitaplarında yeri geldikçe dinin kullanıldığını görüyoruz. Milli Eğitim okullarında cemaatler ve ocaklara bağlı öğretmenler ve idareciler çoklukta. Bazı okullarda öğrencilerin cuma namazına toplu halde servislerle götürüldüklerine tanık oluyoruz. Bu gruplara bulaşmayan öğretmenler ise bezgin durumda. Kimileri de dersim bitse de bir an önce gitsem telaşında. Ders bittiğinde ise, erkek öğretmenler kahveye okey oynamaya gitme telaşında iken, hanım öğretmenler de

ev ve çoluk çocuk telaşında. Günlük gazete okuyan öğretmen sayısı hemen hemen yok gibi. Ya da okudukları gazeteler ya bedava dağıtılan gazeteler ya da yalnızca futbol haberlerinden oluşan gazeteler. Kitap okuma alışkanlığı ya hiç oluşmamış ya da gelişmemiş. Neden okumadıkları sorulduğunda kitabın pahalılığına dem vuruluyor.

Yapılan bir araştırmada bir öğretmenin ders kitapları dışında yılda 1-2 kitap okuduğunu görüyoruz. Okunan kitapların çoğunluğunu ise popüler kültürün dayattığı kitaplar ya da çok satan kitaplar oluşturuyor. Pek çok okulda, bazı dersler branş öğretmeni olmayan kişilerce veriliyor. Türkçe dersi ise genelde tüm öğretmenlerin verebileceği bir ders olarak görülüyor!

Buraya kadar yazdıklarımın pek iç açıcı olmadığını biliyorum. Bu güne kadar görmezden gelme kolaylığını seçenlerin 'Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın.' aymazlığından kendilerini bir an önce kurtarmaları gerekiyor. Kaybedecek bir dakikamız bile yok. Ne acıdır ki bugün ülkemiz karşı devrimin kuşatması altında.

Öğretmen yetiştiren kurumlara çok iş düşüyor. Paramız yok, pulumuz yok diye şikâyet etmenin zamanı çoktan geçti. (Unutmayınız ki Cumhuriyetin ilanından sonra devrimleri gerçekleştirirken de paramız yoktu.) Artık elimizdekilerle, özverilerle çalışma zamanı. Kaliteli (Atatürk ilke ve devrimlerine sahip çıkan - bilgiyle donanmış - araştıran - sorgulayan) öğretmen yetiştirmek için daha... daha... daha çok özen göstermeliyiz. Ülkemizin bugün geldiği duruma bakınca bu özenin yeterince gösterilmediğini görüyoruz. Bu bir döngüdür. Siz, kaliteli öğretmen yetiştirirseniz daha sonra size gelecek öğrencilerin de kalitesi artacaktır. Sadece Eğitim Fakültelerine gelen gençler değil, mühendislik, tıp, siyaset, basın-yayın vb. fakültelere gelen öğrencilerin de kalitesi artacaktır. Böylece daha kaliteli mühendise, doktora, basın ve yayıncılara... sahip oluruz. Yoksa gençler çocuk yaştan başlayarak Atatürk ilke ve devrimlerini yok etmeyi kendisine amaç edinmiş cemaat ve tarikatların eline düşer, onların verdiklerini okuyarak, onların sadık takipçileri olurlar. Hele bir de üniversiteye geldiklerinde barınacak yer ve burs da bu tarikat ve cemaatler tarafından verilirse, artık bu gençleri onların elinden kurtarabilmek için iki misli güç harcamamız gerekir.

Bu nedenle, geleceğin öğretmenleri olacak Eğitim Fakültelerine gelen öğrencilere ayrı bir özen gösterilmelidir. İleride ülke gençliğini biçimlendirecek bu gençlere düşünme, düşünce analizi yapabilme, soru sorma, tartışabilme öğretilmelidir. Okuma alışkanlığı edinmemiş gençlere bu

alışkanlık mutlaka kazandırılmalı, günde en az bir gazete okumaları sağlanmalı, ülkesinde ve dünyada olup bitenleri takip etme, yorum yapabilme yetileri geliştirilmelidir. Türk ve Dünya edebiyatından belli başlı eserleri, Türk ve dünya siyasetinde isim yapmış, aklın ve bilimin ışığında yazdığı herkesçe onanmış değerli insanların yazdıkları kitapları rahatlıkla okuyabilecekleri fakülte ya da bölüm kitaplıkları oluşturulmalıdır. Gençlere sanat olaylarını izleme alışkanlığı kazandırılmalıdır. Ne yazık ki, üniversiteye gelen pek çok gencin ilköğretim ve lisede Beden Eğitimi, Resim ve Müzik Eğitimi almadıklarını duyuyorum. Bu derslerde ya test çözdüklerini ya da branş dışı öğretmenlerle vakit geçirdiklerini söylüyorlar. Çağdaş gençler yetiştirmenin yolu sanat eğitiminden geçer. Yoksa resimlerin üzerine tülbentler örtülür, heykelleriniz parçalanır ya da kaldırılır.

Ne mutlu ki başarılı, mesleğini seven, Atatürk'ün çizdiği yolda –her şeye rağmen-yılmadan yürüyen öğretmenlerimiz sayesinde, her konuda kendisini yetiştirmeye çalışan her gün yeni şeyler öğrenmeyi ilke edinmiş, ülkesi için güzel şeyler yapabilme telaşında olan gençler de var. Onlar bize güç veriyor. **Atatürkçü düşünceyi kendisine ilke edinmiş gençler ve genç beyinliler yapacak çok işimiz var.**